

Opetusministeriö

Undervisningsministeriet

Kulttuuri

Opetusministeriön kirjastopolitiikka 2015

Yleiset kirjastot. Kansalliset strategiset painoalueet

Opetusministeriön julkaisuja 2009:32

Opetusministeriön kirjastopolitiikka 2015

Yleiset kirjastot. Kansalliset strategiset painoalueet

Opetusministeriön julkaisuja 2009:32

Opetusministeriö • Kulttuuriyksikkö

Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan osasto 2009

OPETUSMINISTERIÖ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation

Opetusministeriö / Kulttuuriyksikkö
Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan osasto 2009
PL 29, 00023 Valtioneuvosto

<http://www.minedu.fi>
<http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut>

Taitto: Petteri Lehtinen

Kuvat: Jorma Waldén

(Entressen kirjasto ja kirjastoauto / Espoon kaupunginkirjasto, Turun kaupunginkirjasto)

Yliopistopaino, Helsinki 2009

ISBN: 978-952-485-742-0 (nid.)

ISBN: 978-952-485-743-7 (pdf)

ISSN:1458-8110 (nid.)

ISSN: 1797-9501 (pdf)

Opetusministeriön julkaisuja 2009:32

Sisällys

Kirjastopolitiikka 2015 -ohjelman tavoitteet	6
Ohjelman keskeisimmät viestit	7
Kirjasto on peruspalvelu	9
Osaaminen ja laatu painoalueiksi	11
Opastus tiedonhallintaan	13
Kohti uutta palvelu- ja kohtaamiskulttuuria	14
Hyvän kirjaston vahvuuksia	16
Tuleva menestys on ansaittava	19
Laatua ja pitkäjännitteisyyttä alan koulutukseen	21
Kaikilla on pääsy sivistyksen lähteille	23
Miten varmistetaan sivistykselliset perusoikeudet	25
1. Kunnallinen taso	25
Osaamistason nostaminen suurin haaste	25
Rahoituksen uudelleenarviointi	26
Esi- ja perusopetuksen sekä toisen asteen kirjastopalvelut	26
2. Kansallinen taso	27
Kansalaisen tietohuollon perussopimus	27
Opetusministeriö	28
Mikä lisäarvo toimenpiteillä saadaan	30
Kirjastopolitiikka 2015	33
Ohjelma toteuttaa	34
Ohjelma toteuttaa	35
Ohjelmaa konkretisoivat	35

Minä osaan! Kirjaston käyttäjäksi voi kasvaa nappia painamalla.

Kirjastopolitiikka 2015 -ohjelman tavoitteet

”Opetusministeriön kirjastopolitiikka 2015. Yleiset kirjastot. Kansalliset strategiset painoalueet” on opetusministeriön tahtotila, jossa määritetään Suomen yleisten kirjastojen toiminnan suunta ja päämäärä. Se on pohjana säädösvalmistelulle ja valtion rahoitukselle.

Ohjelman tavoitteena on varmistaa kansalaisten tiedon ja kulttuurin saatavuus ja saavutettavuus myös verkottuneessa tieto-, kansalais- ja oppimisyhteiskunnassa. Ohjelmalla päivitetään opetusministeriön aikaisemmat kirjasto-ohjelmat ja -strategiat vastaamaan tulevia toimintaympäristön muutoksia.

Palvelun saatavuudella tarkoitetaan tässä esimerkiksi toimipisteiden määrää ja sijaintia sekä asukkaiden käytössä olevia verkkopalveluja ja tietoteknistä infrastruktuuria. Saavutettavuutta tarkastellaan käytettävyyden näkökulmasta, esimerkiksi miten kuntalainen osaa käyttää hyödykseen kirjaston tarjoamia monipuolisia palveluja. Palvelujen saavutettavuutta edistävät tai estävät yksittäisen ihmisen tietotekniset taidot ja mahdollisuudet toimia kansalaisena verkottuneessa yhteiskunnassa.

Ohjelman keskeisimmät viestit

- Kehittyneet ja asukkaiden tarpeita vastaavat kirjasto- ja tietopalvelut vähentävät digitaalista kuilua ja tiedollista syrjäytymistä asukkaiden keskuudessa.
- Kansalaisen tietohuollon kansallinen perussopimus on tarpeen, koska tiedon saatavuus ja saavutettavuus digitaalisessa yhteiskunnassa ovat monimutkaistuneet.
- Kirjastojen laajentuneet tehtävät ja kirjaston muita kunnan toimintoja tukeva ja edistävä vaikutus edellyttävät kuntarahoituksen uudelleen arvioimista.
- Aineistolajien ja -määrän kasvu, asiakaskunnan heterogeenisuus, erilaiset tarpeet ja vaatimukset sekä lisääntynyt henkilökohtaisen ohjauksen tarve kirjaston fyysisessä ja verkkotilassa lisäävät korkea-asteen ammattihenkilöstön tarvetta.
- Tulevaisuuden kirjastopalveluista päätetään nyt. Kuntien tärkeänä tehtävänä lähivuosina on osaavan henkilöstön rekrytointi, kun kirjastojen korkea-asteen henkilöstöä jää runsaasti eläkkeelle.
- Asiantuntijuus, erikoistuminen ja laatu ovat hyvän kirjaston tunnusmerkkejä. Laadulla tarkoitetaan tässä mm. korkeakoulutasoisen ammattihenkilöstön riittävää määrää sekä ajantasaista aineistoa ja laitteistoa.
- Kirjastotyö painottuu yhä enemmän kokonaisvaltaiseen tiedonhallintaan, jolla tarkoitetaan tiedon organisointia sekä tiedonhakua edistävää neuvontaa. Palvelut perustuvat informaation jalostamiseen, soveltamiseen, yhdistelyyn ja hyödyntämiseen lisäarvon tuottamiseksi asiakkaille. Kirjasto-osaaminen tulee tehdä näkyväksi.
- Muuntautuva kirjastotila sekä henkilökohtainen palvelu fyysisessä tilassa ja verkossa ovat kirjaston tulevaisuuden vahvuuksia.
- Sisältökeskeisten kirjastopalvelujen tuottaminen vaatii verkottuneessa yhteiskunnassa enemmän panostusta kuin perinteinen kirjastopalvelu. Laadukkaasti tiedon löytäminen tietotulvasta edellyttää syvemmän tiedonhaun ja tiedon arvottamisen osaamista.
- Oppimisprosesseissa tiedonhallintataidot ovat keskeisiä. Vastuuta perus- ja toisen asteen oppilaiden kirjasto- ja tietopalveluista ei tule siirtää yleisille kirjastoille ilman suunnittelua, asianmukaista sopimusta ja voimavarojen kohdentamista. Oppijan tietohuollon onnistumisen edellytys on, että kunnassa on riittävästi korkea-asteen kirjastoalan henkilöstöä. Opetus- ja kirjastotoimen yhteistyö tehostaa voimavarojen käyttöä ja on taloudellisesti järkevää.

*Tuhannet tarinat. Kirjastossa on kertomuksia
satutunniksi ja koko elämäksi.*

Kirjasto on peruspalvelu

Yleinen kirjasto toteuttaa ja vahvistaa perusopetuksen ohella Suomen perustuslaissa todettuja jokaisen kansalaisen sivistyksellisiä oikeuksia. Informaatio- ja mediaympäristömme on viime vuosina muuttunut radikaalisti ja vauhti edelleen kiihtyy. Julkinen valta turvaa parhaiten kansalaisten sivistykselliset perusoikeudet ylläpitämällä laadukkaita kirjasto- ja tietopalveluja.

Keskeisiksi menestystekijöiksi yhteiskunnassa ovat nousseet oppiminen ja tiedon soveltaminen. Tieto itse tiedon vuoksi ei riitä. Oppimisprosessi ja tavat etsiä tietoa ovat muuttuneet. Kaiken ikäiset etsivät yhä enemmän ei-muodollisia tapoja oppia. Kirjastosta haetaan opastusta kansalais- ja tietoyhteiskuntataitoihin. Kirjastot tukevat lasten medialukutaidon kehittymistä. Kirjastot toimivat yhä enemmän kansalaisten avoimina oppimiskeskuksina. Yleisissä kirjastoissa osaaminen saadaan parhaiten kaikkien käyttöön.

Kirjastojen perustehtävä on nyt ajankohtaisempi kuin koskaan. Kirjastoammatilaisten osaamisalueita ovat tiedonhallinta ja siihen ohjaaminen sekä aineistonhankinta ja -valinta. Informaation käyttö on yhä enemmän ongelmaratkaisun luonteista. Kun omat taidot loppuvat tai kun tarvitaan apua informaatiotulvassa suunnistamiseen, tullaan kirjastoon.

uutistori | nyhetstori

Aina ajassa. Kirjasto on uutistori.

Osaaminen ja laatu painoalueiksi

Verkkopalvelujen yleistyminen on vienyt kirjastot ensimmäistä kertaa tiukkaan kilpailutilanteeseen muiden toimijoiden kanssa. Myös ihmisten ajankäytöstä kilpaillaan. Jotta kirjastot voivat kilvassa menestyä, niiden on tuotettava sellaista lisäarvoa, jota muut eivät pysty tarjoamaan. Tuleviin haasteisiin kirjastot vastaavat keskittymällä osaamiseen ja panostamalla laatuun.

Internetistä löytyvän, tasoltaan kirjavan tiedon vuoksi korkeatasoisella kirjasto-osaamisella on tulevaisuudessa yhä suurempi kysyntä. Kotona, koulussa tai muuten käytössä olevat tietokoneet, nopeat tietoliikenneyhteydet sekä verkossa tarjolla oleva aineisto eivät yksin riitä. Koska henkilökohtaisen ohjauksen tarve kasvaa, kirjastojen asiakaspalveluun tarvitaan

nykyistä enemmän alan ydinosaamista. Kuntalaiset odottavat kirjastoammattilaisilta laajaa sivistyksen ja tiedon tasoa sekä laadukkaiden sisältöjen tunte-
musta.

Yksittäiselle ihmiselle tärkeintä ovat mahdollisuudet ja taidot löytää juuri hänelle tärkeää, luotettavaa tietoa. Tasokkaalle, laajapohjaiselle osaamiselle on kysyntää, kun asiakkaalle etsitään merkityksellistä verkkotietoa. Tarjonnan laatu vaihtelee. Tarjolla on myös paljon huonoa verkkotietoa. Internetissä vallitsee informaation paljous, mutta myös informaation kaaos. Käyttökelpoisen ja luotettavan verkkotiedon löytäminen on suuri haaste myös kirjastoille. Laadukkaat verkkopalvelut ovat välttämättömiä jatkuvasti paisuvassa informaatiotulvassa.

Molemmiin puolin. Asiakkaat saavat ja tuovat tietoa.

Opastus tiedonhallintaan

Kansalaisten opastaminen tiedonhallintataitoihin nousee lähivuosina kirjastojen ydintehtäväksi. Yksilöitä, ryhmiä ja kaiken ikäisiä oppijoita ohjataan menestyksekkäästi käyttämään erilaisia tiedon ja kulttuurin lähteitä. Hyvä kirjastotyöntekijä liikkuu joustavasti sekä painettujen että digitaalisten sisältöjen parissa. Sisältöjen tuntemisella ja kokonaisvaltaisella tiedonhallinnalla on ratkaiseva merkitys erilaisten aineistojen, myös kaunokirjallisuuden löytämiselle.

Kirjastoammatillinen korkea-asteen koulutus antaa perusteet ymmärtää kokonaisuuksia ja arvioida asiak-

kaiden tiedollisia tarpeita. Kokonaisuuksien hallinta sekä kyky ymmärtää kansallista ja kansainvälistä kehitystä nopeasti muuttuvissa oloissa ovat välttämättömiä taitoja kirjastolaitoksen kehittämiseksi.

Tavoitteena on, että kuntalaiset oppivat hyödyntämään nykyistä enemmän kirjastojen monipuolisia kokoelmia ja palvelutarjontaa. Tämä edellyttää aktiivista tiedottamista. Asukkaat eivät riittävästi tiedä, että kirjastossa on saatavilla juuri heille tarpeellisia tietokantoja ja että niiden käytössä opastetaan.

Kohti uutta palvelu- ja kohtaamiskulttuuria

Kirjastojen palvelut ja koko toimintakulttuuri perustuvat asukkaiden tarpeisiin. Menestyäkseen kirjastojen tulee osata kohdata erilaisia asiakkaita. Palvelujen tasovaatimus kasvaa sivistys- ja koulutustason noustessa, tiedon ja kulttuurin kentän kasvaessa ja monimutkaistuessa. Asiakkaan kannalta ratkaisevaa on aineiston löytyminen ja sen vaivaton saanti. Kirjasto- palveluja pitää olla tarjolla siellä, missä ihmiset liikkuvat, oli kyseessä sitten fyysinen tai virtuaalitila. Innovatiivisilla palvelupisteillä ja ratkaisuilla tavoitetaan uusia käyttäjiä.

Tuttu kirjasto palvelee kaikkia. Se tarjoaa palveluja ja tilan kaikenikäisille. Vaikka kirjat ovat yleisissä kirjastoissa keskeisiä vielä pitkään, tulee uusien aineistojen ja vaihtoehtoisten palveluiden kehittämiseen ja tarjontaan panostaa. Väestö- ja ikärakenteen muutokset vaikuttavat toiminnan painotuksiin. Kiireiset täsmätietoa etsivät työikäiset ja nuoret ovat esimerkiksi asiakasryhmistä, joiden tarpeet muuttuvat nope-

asti viestintätekniikan kehittyessä. Ikääntyvät odottavat kirjastoilta luovia logistisia ratkaisuja palvelujen kotiin toimittamisessa. Aktiiviset seniorit tarvitsevat kotoa käytettäviä uusia etäpalveluita. Kirjastoauton lakkauttamisen sijaan niiden tehtäviä tulee laajentaa. Tietoverkkoja hyödyntäen ne palvelevat haja-asutuksen asukkaita monipuolisesti ja yksilöllisesti. Maahanmuuttajien palvelutarpeet lisääntyvät.

Tulevaisuuden kirjastojen asiakaskunta on jo syntynyt. Lapsille ja nuorille tietotekniikka sinänsä, kirjan tai muun aineiston formaatti ei ole enää itseisarvo. Kirjasto on onnistunut, jos se pystyy muokkaamaan toimintaansa ja palvelujaan nuorten käyttäytymistapojen ja tarpeiden mukaan. Yhdessä nuorten kanssa ja hyödyntämällä kirjastojen sisältöjen tuntemista löydetään uusia tapoja kehittää erilaisia palveluita.

Kirjastotilan merkitys kohtaamis- ja tapahtumapaikkana kasvaa. Siellä sekä poiketaan että oleskel-

Yhteydet kunnossa. Asiakkaiden käytössä on hyvät päätteet ja nopeat Internet-yhteydet.

laan. Hyvä kirjasto tarjoaa tilat ja palvelut opiskeluun ja työskentelyyn. Kirjasto tarjoaa tilan myös hiljaisuudelle ja keskittymiselle. Se torjuu yksinäisyyttä ja tukee yhteisöllisyyttä. Siellä voi kohdata paikallista väestöä kaikessa moninaisuudessaan.

Kirjastojärjestelmiä ja digitaalisia palveluja tulee kehittää asukkaiden ehdoilla, ei järjestelmäkeskeisesti. Palvelujen kehittämisessä on muistettava, että verkkopalvelut uudistuvat koko ajan. Totutuista rutiineista ja käytänteistä pitää osata luopua palvelukulttuuria uudistettaessa silloin, kun ne eivät palvele enää asiakkaita.

Parhaimmillaan kirjastot tukevat toiminnallaan koko informaatio- ja tiedon hankkimisesta sen hyödyntämiseen ja uuden tiedon luomiseen. Verkkopalvelujensa välityksellä kehittyneet kirjastot hyödyntävät tulevaisuudessa ubiikkiteknologioiden mahdollisuuksia ja nivoutuvat luontevaksi osaksi yhteisön arkielämää.

Hyvän kirjaston vahvuuksia

ovat palvelujen ajantasaisuus ja kattavuus sekä tästä seuranneet suuret kävijä- ja lainausmäärät. Vain yleisissä kirjastoissa on saatavilla järjestettynä monipuolinen valikoima kaunokirjallisuutta ja käyttöarvonsa säilyttävää tietokirjallisuutta, lehtiä, musiikkia, elokuvia ja muita tallenteita sekä laadukkaita tiedonhakupalveluita. Kirjastot takaavat tiedon ja kulttuurin monipuolisuuden lisäksi myös sen ajallisen syvyyden. Painettuja ja virtuaalisia aineistoja tarjotaan rinnakkain. Viihtyisät tilat ja pitkät aukioloajat luovat turvallisen kohtaamispaikan, joka tukee yhteisöllisyyden, osallisuuden ja monikulttuurisuuden rakentumista.

Kirjasto edustaa hektisessä yhteiskunnassa jatkuvuutta, luotettavuutta ja pitkäjännitteisyyttä. Avoimuus sekä aineiston ja laitteiden käytön maksuttomuus ovat Suomessa käytäntöjä, joihin on yksimieli-

sesti sitouduttu. Kyky reagoida nopeasti yhteiskunnan muutoksiin ja alan korkea koulutustaso ovat olleet ja ovat edelleen kirjastopalvelujen menestymisen edellytyksiä. Kirjastotoimenjohtajilta on vaadittu jo kauan yliopistotason koulutus ja kirjasto- ja informaatioalan opinnot.

Perustehtävänsä kirjasto toteuttaa huolehtimalla yksilön tietohuollosta ja opastamalla kansalaisia tiedonhallintaan ja informaation kriittiseen seulontaan. Tehtävien hoitaminen vaatii tasokasta ja monialaista osaamista. Osaamisesta ja uusista palveluista tulee osata myös kertoa asukkaille.

Yksittäinen kirjasto ei toimi yksin, vaan on verkotunut muiden kirjastojen kanssa. Se toimii osana kansallista ja kansainvälistä kirjasto- ja tietopalveluverkkoa. Yleiset kirjastot ovat kuntarajat ylittävän yhteistyön edelläkävijöitä. Seudullisia kirjastojärjes-

Vaivattomasti verkossa. Useimmat kirjastot tarjoavat asiakkailleen langattomat yhteydet.

telmiä ja tietokantoja on rakennettu järjestelmällisesti 1980-luvulta lähtien. Aineistohankinnassa on muodostettu isoja konsortioita. Kirjastoaineiston kuljetuspalveluja on tehostettu. Yhteistyökirjastojen asiakkaille kirjastot näyttäytyvät yhtenä palvelukokonaisuutena, mikä on lisännyt palvelujen saatavuutta, laatua ja kustannustehokkuutta. Päällekkäistä työtä on vähennetty.

Verkostoitunutta kumppanuutta ja yhteistyötä tarvitaan myös muiden hallintokuntien ja toimijoiden kanssa. Vuoropuhelu ja asukkaiden kanssa yhdessä tekeminen, esimerkiksi ammatti-, harrastaja- ja opiskelijaryhmien kanssa opastaa kirjastoja tuntemaan heterogeenisen käyttäjäkunnan moninaista arvopohjaa, tapoja toimia sekä tiedon tarpeita. Tätä arvokasta käyttäjätietoa tarvitaan, jotta kirjastopalveluja voidaan ohjata oikeaan suuntaan.

Kone vapaa

Omissa luvuissa. Kirjastossa voi olla myös yksin joukossa.

Tuleva menestys on ansaittava

Asiakas on asiantuntija siinä, mitä hän tarvitsee kirjastosta. Jokainen kansalainen päättää, käyttääkö hän palveluja kirjastorakennuksessa tai verkossa vai korvaako hän kirjaston palvelut muulla tarjonnalla. Tämän hetken lapset ja nuoret päättävät, tarvitsevatko he kirjastoa myös aikuisina.

Kirjasto ei ole pysyvä olotila. Palveluja ei voi enää perustella pelkästään perinteisellä kirjaston käytöllä. Kansalaisten kirjastokäyttäytyminen muuttuu koko ajan. Ihmisten tavat lukea ja kirjoittaa muuttuvat. Kirjastojen on perusteltava olemassaolon oikeutuksensa kunta- ja palvelurakenteen muutoksissa. Oikeutus olemassaoloon on, kun käyttäjät hyötyvät kirjaston palveluista.

Pelkkä reagointi tapahtuneisiin muutoksiin ja yri-tykset tarjota kaikkea kaikille eivät riitä. Tulevaisuu-

deda kirjastojen on menestyäkseen profiloituttava ja erikoistuttava käyttäjäryhmittäin. Tekniikan kehityessä kirjastojen on madallettava aikaa ja paikkaan liittyviä verkkopalvelujen käytön esteitä. Kehittyvä informaatioteknologia ja laadukas metadata mahdollistavat kokoelmien avaamisen, kokoelmista kertomisen sekä sisältöjen esittämisen innostavalla tavalla. Asioiden välisiä yhteyksiä ja erilaisia näkökulmia voi havainnollistaa visuaalisin keinoin.

Yksi olemassaolon edellytys on saada kirjasto-osaa-minen ja palvelujen monipuolisuus näkyväksi fyysisessä ja verkkotilassa. Uusista vaihtoehtoista ja räätälöidyistä palveluista on tiedotettava aktiivisesti asukkailla. On osattava kertoa, mitä tarkoitetaan tiedonhallinnalla ja ennen kaikkea, miksi ja milloin se hyödyttää asiakkaita.

Omalla ajalla. Kirjasto on pysähdyspaikka matkalla, myös koulumatkalla.

Laatua ja pitkäjännitteisyyttä alan koulutukseen

Kirjasto- ja informaatioalan opetusta on tarjolla perusopetuksen jälkeen kaikilla koulutusasteilla. Suomessa voi väitellä tohtoriksi informaatiotutkimuksessa. Jotta kirjastonhoitajat selviytyvät tiedonhallinnan ohjaustehtävissä, tarvitaan laadukasta kirjasto- ja informaatioalan korkea-asteen koulutusta. Tarvitaan monipuolisia osaajia: tiedon tallennuksen, haun, hallinnan sekä esittämisen ammattilaisia ja erikoisalojen substanssiosaajia. Laaja yleissivistys, kommunikaatio- ja palvelukyky ovat työssä menestymisen edellytyksiä.

Yliopisto mahdollistaa eri alojen yhdistämisen kirjastoalan opintoihin. Ammattikorkeakouluissa painot-

tuvat ydinosaamisen lisäksi työelämän tarpeet. Kahden väylän korkeakoulutus monipuolistaa kirjastojen mahdollisuuksia rekrytoida asiantuntevia työntekijöitä. Hyvän ammatillisen peruskoulutuksen saanut henkilöstö tarvitsee jatkuvaa uusiutumista. Täydennyskoulutusta tuotetaan paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti.

Kaikilla koulutusasteilla opintojen laatu on tärkein. Koulutus ei saa olla pikakursseja. Sen on perustuttava pitkäjännitteiseen suunnitteluun ja yhteistyöhön vakiintuneiden, alan opetusta antavien korkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa.

Kirjasto kotiovelle. Asiointimatka lyhenee, kun auto tuo palvelut lähelle.

Kaikilla on pääsy sivistyksen lähteille

Itsenäisyytemme alkuvuosista lähtien kirjastolainsäädäntö ja valtion rahoitus ovat taanneet kunnallisten kirjastojen tasaisen kehittämisen koko maassa, myös harvaanasutuilla alueilla.

Yleisiä kirjastoja ylläpitävät Suomessa kunnat. Valtio tukee toiminnan järjestämistä osallistumalla valtionosuuksilla yleisten kirjastojen käyttökustannuksiin. Kansallisesti toimintaa ohjataan kirjastolailla ja -asetuksella, politiikkalinjauksilla, informaatio-ohjauksella ja harkinnanvaraisella rahoituksella.

”Yleisten kirjastojen kirjasto- ja tietopalvelujen tavoitteena on edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälisty-

miseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Kirjastotoiminnassa tavoitteena on edistää myös virtuaalisen ja vuorovaikutteisten verkkopalvelujen ja niiden sivistyksellisten sisältöjen kehittymistä.”

(Kirjastolaki 904/1998)

Opetusministeriö on tukenut valtionosuuksilla systemaattisesti kunnallisten kirjastojen käyttökustannuksia, rakentamista ja kirjastoautohankintoja. Palveluverkon tason vakiinnuttua opetusministeriö on lisäksi rahoittanut vuosien mittaan uusia kehittämishankkeita, kuten esimerkiksi Internet -yhteyksien hankintaa ja verkkosisältöjen sekä käyttäjäystävällisten palvelujen tuottamista. 1990-luvulla aloitettiin myös www.kirjastot.fi -palvelun ja muiden keskitetysti tuotettujen palvelujen rahoitus.

Miten varmistetaan sivistykselliset perusoikeudet

Yleisten kirjastojen perustehtävä ja palvelujen maksuttomuus on kestänyt Suomessa erilaiset yhteiskunnalliset ja tietotekniset muutokset lähes vuosisadan. Jo ensimmäisen, vuoden 1928 kirjastolain mukaan kunnallisten kirjastojen tuli tarjota maksutta kirjallisuutta ja henkilöstöpalveluja kansalaisille kansan sivistyksen kohottamiseksi ja itseopiskelun edistämiseksi. Vuoden 1961 kirjastolaki loi perustan nykyiselle yleisten kirjastojen verkostolle. Vuoden 1998 kirjastolaki antoi perustan kirjastojen verkkopalvelujen kehittämiselle.

1. Kunnallinen taso

Osaamistason nostaminen suurin haaste

Henkilöstön suunnitelmallisella rekrytoinnilla ja täydennyskoulutuksella luodaan edellytykset kunnan kirjastopalvelujen laadukkaalle tuottamiselle. Osaava henkilöstö on palvelujen laadun tärkein mittari. Teknologian kehittyessä ammattihenkilöstön osaamista tarvitaan eri atk-kirjastojärjestelmien käytön osaamisen sijasta tiedonhallinnan osaamiseen.

Kansalaisten sivistyksellisten oikeuksien ja kirjaston perustehtävän turvaamiseksi kuntien palvelu- ja rakenneuudistuksessa lähtökohtana tulee olla alan korkeakoulutetun henkilöstön riittävyyden varmistaminen. Toimintaympäristön muutokset ja etenkin oppijoiden tietohuollosta huolehtiminen edellyttävät

korkea-asteen alan henkilöstön osuuden kasvattamista. Kirjastonhoitajia siirtyy lähivuosina huomattava määrä eläkkeelle, mikä antaa hyvät mahdollisuudet arvioida uudelleen kunnan kirjastolaitoksen henkilöstörakennetta ja tehdä tarpeelliset muutokset.

Korkea-asteen kirjastoammatillisiin vakansseihin kohdistetut lyhytnäköiset lakkauttamis- tai koulutustason vähentämistä koskevat päätökset rapauttavat nopeasti suomalaisen kirjastolaitoksen ja vaikuttavat haitallisesti oppijoiden tietohuoltoon. Korkea-asteen kirjastoalan henkilöstön määrä on jo nyt pudonnut koko maan yleisissä kirjastoissa noin 1 500 henkilöön. Kokonaismäärä on 4 200 henkilötyövuotta.

Rahoituksen uudelleenarviointi

Tunnistetaan sekä yleisten kirjastojen merkitys osana kaikenikäisten oppimisprosessia että sen laajentunut rooli kansalaisyhteiskunnan kehittämisessä. Rahoitusratkaisuissa kirjasto tulee nähdä kaikkia väestöryhmiä ja muita hallintokuntia palvelevana voimavarana. Yleisten kirjastojen kuntarahoitus arvioidaan uudelleen kokonaisuutena, jolloin tiedon ja kulttuurin saatavuuden näkökulman lisäksi otetaan huomioon kirjastot kaikille avoimina oppimisympäristöinä. Rahoituksessa tulee ottaa huomioon mediaympäristön muutoksista, kirjastojen lisääntyneistä vaativammista tietopalvelutehtävistä, tiedonhallinnan moninaistumisesta ja sen opastamisen välttämättömyydestä aiheutuvat lisäkustannukset.

Koulujen kirjastopalvelut voidaan ratkaista tehokkaasti ja taloudellisesti panostamalla suunnitelmalliseen yhteistyöhön ja yhteisten voimavarojen järkevään kohdentamiseen.

Esi- ja perusopetuksen sekä toisen asteen kirjastopalvelut

Koulun ja kirjaston uudenlaisen yhteistyön keskeisin tavoite on oppijan tietohuolto. Tämä kaikkia osapuolia hyödyttävä mahdollisuus menetetään, jos kirjastojen korkeakoulutetun henkilöstön määrää lyhytnäköisesti vähennetään.

- Päiväkodit, peruskoulut ja toisen asteen oppilaitokset käyttävät aktiivisesti yleisten kirjastojen peruspalveluja. Kirjastojen valikoidut ja järjestetyt kokoelmat ovat koululaisten vapaasti käytettävissä. Kouluja ja päiväkoteja palvelee myös kirjastoautojen avulla. Yleiset kirjastot tukevat toiminnallaan lasten ja opiskelijoiden tiedonhallinta- ja medialukutaitojen kehittymistä.
- Lapsille ja nuorille kirjasto on ei-muodollinen oppimistila ja kohtaamispaikka, josta omatoimisen tiedon etsinnän lisäksi saa osaavan henkilökunnan opastusta tiedonhallintataitoihin.
- Opettajien mahdollisuudet opastaa koululaisia vaa-tivaan tiedonhallintaan ovat rajalliset.
- Tiedonhankinta ja -hallintataitojen opastamisessa koulun ja kirjaston yhteistyö on ensisijalla. Samalla hyödynnetään molempien kumppaneiden parhaimmat taidot.
- Useimmat maamme perusopetuksen ja toisen asteen koulut ja oppilaitokset ovat oppilasmäärältään melko pieniä, joten oppijoiden kirjasto- ja tietopalvelujen järjestäminen on järkevää tehdä yhteistyössä yleisten kirjastojen kanssa. Koulukirjastojen on vaikea vastata nykyajan tiedon tarpeisiin. Silloinkin, kun koululla tai oppilaitoksella on itse järjestetyt kirjastopalvelut ja oma informaattikko, on yhteistyö hyödyllistä laadun ja tehokkuuden edistämiseksi.

2. Kansallinen taso

Suomen perustuslaki määrittelee sivistykselliset perusoikeudet kaikille kansalaisille. Laadukas kaikki kunat kattava kirjastoverkko varmistaa tämän oikeuden. Hyvin toimivat yleiset kirjastot maksuttomina peruspalveluina ovat kansalaisen tietohuollon kannalta ratkaisevassa asemassa myös verkkoyhteiskunnassa. Tietohuollon tärkein tavoite on kirjasto- ja tiedonhakupalvelujen laadun ja käytettävyyden parantaminen. Sivistyksellisten oikeuksien turvaaminen on varmistettava kirjaamalla hallitusohjelmaan tavoitteet ja toimenpiteet lähivuosien kirjasto- ja tietopalvelujen kehittämiselle. Uusien toimintojen rahoitus tulee varmistaa.

Kansalaisen tietohuollon perussopimus

- Keskeisten sähköisten tieto- ja kulttuurituotteiden saaminen kaikkien kansalaisten käyttöön vaatii kansallisen sopimuksen ja osin myös kansallista lisärahoitusta.
 - Konkretisoidaan, mitä tarkoitetaan kansalaisen tietohuollolla verkkomaailmassa; mikä on yleisen kirjaston rooli siinä ja mitä valtion tulee rahoittaa keskitetysti.
 - Määritellään kansallisella tasolla, mitkä ovat kansalaisten sivistykselliset perusoikeudet alati laajenevassa verkkotarjonnassa.

- Määritetään, mitä olennaista sähköistä perusainestoa ja -palvelua tulee olla maksutta kaikkien saatavilla julkisella rahoituksella.
- Sovitaan, mitä tulee olla kaikkien saatavilla paikasta riippumatta ja mitä tulee olla yleisissä kirjastoissa keskitetysti tuotettuna.
- Selkiytetään yleisten kirjastojen rooli sivistyslisten verkkosisältöjen jäsentäjänä, järjestäjänä, tekijänä, jakelijana ja käyttöön saattajana.
- Perussopimusta päivitetään jatkuvasti sitä mukaa kun viestintäteknologia kehittyy ja kuntalaiset mukautuvat ubiikkiin yhteiskuntaan, jossa tietoon pääsee käsiksi ajasta ja paikasta riippumatta.
- Kansalaisten tietohuollon perussopimuksesta hyötyvät kaikki.

Jotta kirjastojen tarpeet tulevat huomioiduksi, niiden tulee ensimmäiseksi itse määrittää yhteinen tahtotila siitä, millaisia sisältöjä ja käyttöoikeuksia ne tarvitsevat. Tarvitaan yhteinen visio ja vuoropuhelua muiden toimijoiden, asukkaiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Opetusministeriö

- Kohdennetaan yleisten kirjastojen kokeilu- ja kehittämistoiminnan harkinnanvaraisia valtionavustuksia tämän ohjelman päämäärien mukaisesti.
- Avustuksilla edistetään innovatiivisten hyvien käytänteiden syntyä ja niiden monistamista.
- Panostetaan koko maan kattaviin, pitkäkestoisiin ja -vaikutteisiin hankkeisiin mm. kirjastojen osaamis- pohjan vahvistamiseksi.
- Varmistetaan kirjastojen erityistehtävien sekä Kansalliskirjaston ja yleisten kirjastojen keskuskirjaston keskitetysti tuotettujen palvelujen rahoituksen jatkuvuus. Palvelut jaetaan verkon kautta paikalliselle ja alueelliselle tasolle. Opetusministeriö tukee näin kuntien kirjastojen toimintaa ja ylläpitää kirjastoalan osaamista. Yhteiset verkkopalvelut on mahdollista räätälöidä ja profiloida kulloisenkin käyttäjäyhteisön tarpeita vastaaviksi.
- Panostetaan erityisosaamista vaativien palvelujen tuottamisen rahoittamiseen alueellisella ja kansallisella tasolla, kuten esimerkiksi suosittelemateriaalin tuottaminen, aineiston käyttösopimuksista neuvottelu, maahanmuuttajien kotouttamista tukevat palvelut ja opetuspakettien tuottaminen.
- Toimitaan aktiivisesti opetusministeriön ”Kansallisen digitaalinen kirjasto 2008-2011” -hankkeen toteuttamisessa ja siinä kehitettävän asiakasliittymän yllä-

pidon turvaamisessa. Varmistetaan, että Kansalliskirjaston, eri kirjastotyyppien, arkistojen ja museoiden keskeiset sähköiset tietovarannot ja palvelut ovat yleisten kirjastojen kautta saatavilla yhteisestä, eri organisaatioiden ja käyttäjien tarpeisiin räätälöitävästä asiakasliittymästä. Keskitytään aineiston löytämiseen ja toimittamiseen asiakkaille.

- Tuetaan kansallisia hankkeita, jotta kirjastojen yhteiset tietovarannot saadaan paremmin hyödynnettyä uusien vuorovaikutteisten verkkopalvelujen kehittämisessä. Tavoitteena on avoimesti hyödynnettävä koko kirjastoverkon yhteisluettelo. Kyseessä on merkittävä kansallisuusomaisuus, joka on syntynyt pitkän ajan kuluessa ja on kansakunnan muistin perusta.
- Varastokirjaston rooli kirjastoaineistojen, etenkin kaunokirjallisuuden varastoimisessa ja välittämisessä turvataan säilyttämällä sen riittävän itsenäinen toiminnallinen asema. Varastokirjaston merkitys yleisille kirjastoille ja sitä kautta koko maan asukkaiden kulttuurin saatavuudelle kasvaa tulevaisuudessa. Se vähentää paikallisten kirjastojen varastotilojen tarvetta.
- Etsitään ratkaisuja, joilla voidaan lisätä Celian, Näkövammaisten kirjaston tuottamia äänikirjoja nykyistä laajemmalle asiakaskunnalle hyödyntämällä uutta teknologiaa ja digitaalimaailman suomia mahdollisuuksia.

- Täsmennetään asiakkaiden oikeudet sekä palvelujen yhdenvertainen saatavuus, saavutettavuus ja laatu tarkistamalla kirjastosäädökset ja laatimalla kansalliset laatutavoitteet kuntien itsearvioinnin tueksi ja kirjastotoiminnan kehittämiseksi.
- Valtion aluehallinnon ja kuntahallinnon muutosten yhteydessä arvioidaan uudelleen alueellisen kirjastotoiminnan tehtävä- ja aluejakoa. Valtion aluehallinnon kirjastoasiantuntijat toteuttavat kirjastolain ja

kansallisen kirjastopolitiikan tavoitteita arvioimalla ja edistämällä väestön tarvitsemien kirjastopalvelujen saatavuutta, saavutettavuutta ja laatua.

- Vahvistetaan valtion keskushallinnossa muistiorganisaatioiden rahoitusrakennetta tarvittaessa siten, että se tukee koko kirjastoverkon valtakunnallista samanaikaista kehittämistä. Digitaalinen teknologia antaa mahdollisuuden tarkastella koko kirjastoverkkoa uudenlaisen työnjaon ja yhteistyön pohjalta.

Mikä lisäarvo toimenpiteillä saadaan

Kansalaisten sivistyksellisten perusoikeuksien turvaaminen on yhteinen kansallinen tehtävä. Yleisten kirjastojen kehittäminen takaa kansalaisten tiedollisen tasa-arvon. Sivistys on jokaisen kansalaisen ulottuvilla kirjastossa. Kirjastopolitiikka 2015:ssa esitetyillä toimenpiteillä saavutetaan seuraavat asiat.

- Kirjastoja kehittämällä varmistetaan kansalaisille tiedon ja kulttuurin saatavuus ja saavutettavuus myös tulevaisuudessa.
- Kirjastot vähentävät tiedollista ja sosiaalista syrjäytymistä ja eriarvoistumista.
- Kirjastojen ansiosta kansalaisten tasavertaisuus verkkopalvelujen käytössä paranee.
- Kirjastojen mahdollisuudet tukea kansalaisten sivistystä, kansallista identiteettiä, monikulttuurisuutta ja kansainvälisyyttä vahvistuvat.
- Laadukkaat kirjasto- ja tietopalvelut ovat väline kehittää yhteiskuntaa myönteisesti ja kestävästi.
- Laadukkailla kirjasto- ja tietopalveluilla säästetään aikaa ja rahaa.

- Kirjasto on aktiivinen, vaihtoehtoja tarjoava paikka.
- Kirjastot edistävät kansalaisten osallisuutta, lisäävät yhteisöllisyyttä ja yhteisön identiteettiä. Kaikkien elämänlaatu paranee.
- Kirjasto on yhteinen olohuone ja kansalaistori. Se on kolmas tila kodin ja työpaikan rinnalla.
- Kirjastojen avulla parannetaan ikääntyvien elämänlaatua yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.
- Maahanmuuttajien kotouttaminen nopeutuu, kun kirjastot tarjoavat kosketuspinnan asuinpaikan yhteisöihin, tietoon ja kulttuuriin.
- Lasten ja nuorten perinteinen lukutaito sekä media- ja informaatiolukutaito paranevat.
- Kirjastojen, koulujen ja oppilaitosten selkeästi sovitut ja toimivat yhteistyö tehostaa voimavarojen käyttöä ja turvaa oppijoiden tietohuollon.
- Kirjastohenkilöstön korkea koulutustaso ja hyvä osaaminen hyödyttävät kaikkia.
- Ajantasainen osaamisen taso ja tietohuollon infra-

struktuuri lisäävät alueiden kilpailukykyä ja menestystä.

- Ammattitaitoinen henkilöstö osaa hyödyntää koko kirjastoverkoston, muita tiedon tuottajia ja keskitetyksi tuotettuja kirjastopalveluja.
- Keskitetysti valtion rahoituksella tuotetuista palveluista saatavat hyödyt:
 - Laadukkaat kirjaston verkkopalvelut ja yhteinen kansallinen aineisto saadaan myös pieniin kuntiin, harvaanasutuille alueille ja pieniin organisaatioihin.
 - Yksittäinen kirjasto voi tukeutua keskitettyihin palveluihin ja paneutua lähialueensa tarvitsemiin asiakaspalveluihin.
 - Rahaa säästyy, kun joka kunnassa ei tarvitse tehdä kaikkea.
 - Uusien aineistojen, palvelujen, toimintatapojen ja osaamisen levittäminen yleisten kirjastojen kautta tasapuolisesti koko maahan helpottuu.
 - Kirjastojen kokoelmat, yhteinen kansallinen do-

kumentoitu kulttuuriperintö, on tietoverkkojen kautta kaikkien saatavilla.

- Varastokirjaston maksuttomat palvelut turvaavat kulttuurin saavutettavuutta.
- Kirjastoverkko näyttäytyy asiakkaille yhtenä kokonaisuutena, josta jokainen saa haluamansa palvelut helposti.
- Kirjasto- ja tietopalveluverkosto toimii tiiviinä ja kansalaisia hyödyttävänä verkostona. Paikalliset, alueelliset ja kansalliset palvelut sekä niiden tuotanto on kokonaisuutena hyvin organisoitu.
- Harkituilla päätöksillä järkevöitetään kunta- ja hallintorajat ylittävää toimintaa ja vältetään päällekkäistä työtä.

Hauska paikka. Iloa ja elämyksiä kaikenikäisille.

Kirjastopolitiikka 2015

Opetusministeriö linjaa kansallisen kirjastopolitiikan. Kansallisilla kirjasto-ohjelmilla ja -strategioilla on taruttu tuleviin haasteisiin. Niiden linjauksia on otettu mukaan myös hallitusten ohjelmiin.

Valtion aluehallinnon asiantuntijat ja kirjastoken-tän toimijat ovat edistäneet alueellisesti ja paikallisesti kansallisten kirjastopoliittisten linjausten toteuttamis-ta. Seudullisissa ja kuntien omissa kirjasto- ja tieto-strategioissa valtakunnalliset linjaukset on konkreti-soitu ja tuotu paikalliselle tasolle ottamalla huomioon oman toimintaympäristön erityistarpeet.

Kirjastolaissa ja opetusministeriön aikaisemmissa kirjastostrategioissa ja -ohjelmissa esitetyt arvot, visiot, tavoitteet ja haasteet ovat yhä ajankohtaisia. Paino-alueet muuttuvat aikojen kuluessa. Kirjastopolitiikka 2015 on jatkoa kirjastolaille ja sitä seuraaville kirjasto-ohjelmille ja -strategioille

Alla esiteltävissä julkaisuissa ja selvityksissä on kä-sitelty laajasti kirjastojen tehtäviä tietoyhteiskunnas-sa.

Kirjastolain 1998 tavoitteita täsmennettiin vuonna 2001 ”**Kirjastopoliittisessa ohjelmassa 2001-2004**”, josta tehtiin tiivistelmä ”Kirjastosta laaja-alaista kult-tuuria ja laatua tiedonhakuun.” ”*Kirjasto kantaa osa-vastuuta yksittäisen kansalaisen tietohuollosta tuotta-malla tietoketjuun laatua ja pitkäjänteisyyttä. Se tur-vaa tiedon- ja kulttuuritarjonnan monipuolisuutta ja osaamista. Kirjasto toimii avoimesti ja ajantasaisesti ottamalla huomioon toimintaympäristön tarpeet.*”

Ohjelmaan kirjatut kirjastojen tehtävät paikallises-ti, alueellisesti ja valtakunnallisesti ovat edistäneet kir-jastopalvelujen järkevää tuottamista.

Kirjastopoliittinen ohjelma 2001-2004 loi pohjan ”**Kirjastostrategia 2010**. Tiedon ja kulttuurin saa-

tavuuden politiikka”- julkaisulle (Opetusministeriön julkaisuja 2003:1). Jo tuolloin korostettiin, että *”kirjastopalveluja ei tule nähdä vain kirjaston asiana, vaan palvelut ovat kiinteä osa kaikkea oppimista ja yhteiskunnan kokonaiskehittämistä. Kirjastopalveluja, oppijan tietohuoltoa ja julkisen hallinnon sähköistä asiointia tulisi kehittää yhteisenä verkkopalveluna, ei erillisinä lyhytjänteisinä hankkeina.”* Strategiassa täsmennettiin kuntien ja valtion työnjako. Kunta vastaa peruspalveluista kuten esim. tiloista, osaavan henkilöstön palkkaamisesta ja ajantasaisen aineiston ja välineistön hankinnasta. Valtio tukee kuntia antamalla rahoitusta käyttökustannuksiin ja avustamalla rakentamista, kirjastoautojen hankintaa sekä kehittämishankkeita.

”Kirjaston kehittämisohjelma 2006-2010. Kirjasto maaseudun ja taajamien monipalvelukeskuksena” -julkaisu toi vaihtoehtoisia konsepteja mm. lähikirjasto- ja kirjastoautopalveluihin (Opetusministeriön julkaisuja 2006:44). Esitykset ovat tulleet ajankohtaisiksi kuntien yhdistymisen myötä. Kuntaliitoksissa on hyvä tilaisuus luoda lähikirjaston lakkauttamisen sijasta yhteisiä kombikirjastoja opetustoimen kanssa ja uudelleenarvioida koko kirjastohenkilöstön koulutustason riittävyys. Lähikirjastot voivat keskittyä oman toimintaympäristönsä tarpeisiin painottamalla jotakin toimintaa erityisesti.

”Kirjastopalvelut kaikilla mausteilla, palvelutuo-
tannon tila ja tarpeet ja tulevaisuuden linjauksia” -julkaisussa (Opetusministeriön julkaisu 2004:5) etsitään yhtenäistä linjaa ja malleja maksuttomien peruspalvelujen määrittelyyn. Siinä otetaan kantaa myös lisäpalveluihin ja niiden maksullisuuteen. Julkaisussa selvennetään myös digitaalisten palvelujen työnjako ja määritellään peruspalvelut ja muut palvelut. Selvityksessä esitetyt vaihtoehdot kirjastotoiminnan kehittämiseksi ovat edelleen käyttökelpoisia.

”Huomispäivän kirjaston logistiset ratkaisut. Verkostotoiminnan kehittäminen kirjastotoimialalla” (Liikenne- ja viestintäministeriön julkaisu 56:2004) on logistiikan ammattilaisilla teetetty selvitys, joka tuo vaihtoehtoisia malleja kirjastojen logistiikkaan. Asia nousee uudelleen ajankohtaiseksi. Oikeilla logistisilla ratkaisuilla voidaan helpottaa kirjastojen työtä ja monipuolistaa asiakaspalvelua.

Ohjelma toteuttaa

Suomen perustuslaissa mainittuja sivistyksellisiä oikeuksia: *”Julkisen vallan on turvattava, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään, jokaiselle yhtäläinen mahdollisuus saada kykijensä ja erityisten tarpeidensa*

mukaisesti myös muuta kuin perusopetusta sekä kehittää itseään varattomuuden sitä estämättä.” (Suomen perustuslaki 1999/731, 16 §.) Käytännössä tämä tarkoittaa, että julkinen valta luo edellytyksiä yksilön mahdollisuudelle kehittää itseään muun muassa siten, että se ylläpitää ja tukee kirjastoja.

Hallituksen ohjelmaa 2007-2011: *”Vahvistetaan kirjaston roolia lähipalveluna ja kansalaisten oppimisen, tietohuollon ja kulttuurin monipalvelujärjestelmänä. Kirjastojen perustamiskustannusten erillisjärjestelmä säilytetään.”*

Ohjelman tekstiin vaikutti opetusministeriön Kirjasto-ohjelma 2006-2010.

Edellisten hallitusten ohjelmatekstit: Hallitusohjelma 2003-2007: *”Monipuolisten ja laadukkaiden tietojen kirjastopalveluiden saatavuus turvataan koko maassa hyödyntäen Kirjastostrategia 2010 ehdotuksia. Kirjastojen peruspalvelut säilytetään maksuttomina.”*

Lisäksi osana tietoyhteiskuntaohjelmaa luvattiin vahvistaa ”kirjastojen roolia tietoyhteiskunnan perustaitojen levittäjänä”.

Hallitusohjelma 1999-2003 todettiin: *”Yleinen kirjasto on kansallinen sivistys- ja kulttuuritarjonnan peruspilari, joka tukee koko väestön sivistyspyrkimyksiä,”* ja

”kansalaisten ja alueiden syrjäytymistä ehkäistään tuomalla tietoyhteiskunnan palvelut tasapuolisesti kaikkien saataville.”

Ohjelma toteuttaa

1) Opetusministeriön strategiaa 2020, jonka mukaan *”Opetusministeriön tehtävänä on varmistaa, että suomalaisen yhteiskunta vaalii sivistyksen ihannetta. Suomi on osaamisen, osallistumisen ja luovuuden kärkimaa. Me vastaamme tulevaisuuden osaamisen ja luovuuden perustasta.”* ja

2) Opetusministeriön kulttuuripolitiikan strategiaa 2020, jonka mukaan *”opetusministeriö toteuttaa politiikkaa, jossa kulttuuriperintö, luovuus, taide ja muu kulttuuri kehittyvät suotuisasti ja niihin liittyvät voimavarat tulevat hyödynnetyiksi yksilöiden, yhteisöjen ja kansakunnan hyväksi.”*

Ohjelmaa konkretisoivat

esimerkiksi Yleisten kirjastojen neuvoston laatimat kirjastostrategiat sekä alueelliset ja yksittäisten kuntien omat kirjasto- ja tietostrategiat.

Palauta
Återlämna
Return

Kaupungin

Kokoelma kiertää. Palautus ja lainaus onnistuu myös automaattisesti.

Helppo huomata. Henkilökunnan tunnistaminen pitää tehdä asiakkaille vaivattomaksi.

Lisätietoa

Kirsti Kekki, puh. +358-9-1607 7240
Hannu Sulin, puh. +358-9-1607 7021
Barbro Wigell-Ryynänen, puh. +358-9-1607 7056
etunimi.sukunimi@minedu.fi

<http://www.minedu.fi>
<http://www.kirjastot.fi>
<http://tilastot.kirjastot.fi>

Monet kiitokset kaikille,
joiden näkemykset ovat vaikuttaneet tämän ohjelman sisältöön ja painoalueisiin.

OPETUSMINISTERIÖ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation

ISSN:1458-8110 (nid.)

ISSN: 1797-9501 (pdf)

